

Nr 98.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till domkapitlen och stiftsnämnderna för budgetåret 1941/42 m. m.; given Stockholms slott den 21 februari 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gösta Bagge.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 februari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och jordbruksdepartementen anför härefter chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Bagge följande:

Under punkt 32 i 1941 års åttonde huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som bleve riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1941/42

dels till Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar ett förslagsanslag av 297,000 kronor;

dels ock till Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

Då remissbehandlingen av dessa anslagsfrågor numera slutförts, får jag ånyo anmäla desamma.

1. Förslagsanslaget till Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar.

Ur detta anslag bestridas avlöningskostnader för den vid domkapitlen och stiftsnämnderna anställda personalen samt dessutom arvoden och andra ersättningar till vissa domkapitelsledamöter m. fl. Av dessa kostnader ankommer på staten hela kostnaden för den vid domkapitlet i Stockholm avlönade personalen och för nämnda arvoden och andra ersättningar till den del, dessa ej belöpa på skoglig personal hos stiftsnämnderna, samt på kyrkofonden hela kostnaden för den skogligen personalen hos stiftsnämnderna. De kostnader i övrigt, vilka bestridas från anslaget, delas lika mellan staten och kyrkofonden.

Kyrkofondens bidrag till angivna ändamål återfinnes i form av särskilda uppbördsmedel i den av 1940 års lagtima riksdag för domkapitlen och stiftsnämnderna fastställda avlöningsstaten, vilken jämte därtill hörande bestämmelser är införd i statsloggaren, sid. 384 ff. Avlöningsstaten slutar på 280,800 kronor, med vilket belopp anslaget nu är uppfört.

Av domkapitlens och stiftsnämndernas anslagsäskanden för budgetåret 1941/42 samt de i ärendet avgivna yttrandena inhämtas följande:

a) Kanslipersonal hos domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat. Domkapitlet i Visby har upprepat sin i fjol och tidigare gjorda framställning om uppflyttning av stiftssekreterartjänsten i högre lönegrad. Statskontoret har icke funnit skäl tillstyrka framställningen.

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Samma domkapitel har hemställt om höjning av arvodena till domkapitlets ledamöter från 300 kronor till 500 kronor.

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Domkapitlet i Visby har anhållit, att extra ordinarie kontorsbiträdesbefattningen i 4 lönegraden vid domkapitlet måtte omändras till extra ordinarie kanslibiträdesbefattning i 7 lönegraden. Vidare ha domkapitlen i Linköping, Lund, Luleå och Stockholm hemställt om anslagsökningar med tillhoppa 3,000 kronor. Härav belöpa 150 kronor på domkapitlet i Stockholm, som motiverat höjningen med att det anslagsbelopp, varöver domkapitlet nu förfogade, icke medgäve anställande av semestervikarie åt det extra ordinarie kanslibiträdet vid domkapitlet. Statskontoret, som yttrat sig rörande den av domkapitlet i Visby gjorda framställningen, har icke funnit skäl tillstyrka densamma.

b) Skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m.

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat. Domkapitlet i Visby har hemställt, att stiftsjägmästartjänsten i lönegraden Eo 27 måtte förändras till ordinarie i motsvarande lönegrad och innehavaren i samband därmed befrias från förvaltningen av domänverkets skogar på Gotland och Gotska Sandön.

Med anledning av denna framställning må erinras, att 1938 års riksdagsbeslut om reglering av den skogliga personalens anställnings- och löneförhållanden (se propositionen 1938: 225 och riksdagsskrivelsen 1938: 431) i fråga om Visby stift innebar att stiftsjägmästaren skulle, förutom de honom i denna egenskap åvilande förvaltningsuppgifterna, handhava jämväl revirförvaltarbestyren för de domänverket underställda kronoskogarna på Gotland och Gotska Sandön. Anordningen erhöll emellertid tills vidare endast försökskaraktär. I samband därmed erhöll stiftsjägmästaren i Visby till skillnad från övriga stiftsjägmästare extra ordinarie anställning i 27 lönegraden. Stiftsjägmästaren skulle i likhet med övriga stiftsjägmästare helt avlönas av kyrkofondsmedel, men domänverket skulle såsom ersättning till kyrkofonden årligen erlagga ett belopp av 5,000 kronor.

Förslag ha sedermera vid olika tillfällen framlagts om avskaffande av ifrågavarande försöksanordning.

Redan innan ett år förflutit, efter det försöksanordningen den 1 januari 1939 trätt i funktion, hemställde stiftsnämnden i skrivelse den 18 november 1939, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1940 års riksdag, att stiftsjägmästaren skulle befrias från befattning med domänfondens skogar. Framställningen bifölls icke.

Stiftsnämnden framhöll, att erfarenheten tillfullo besannat av nämnden tidigare framförda farhågor beträffande utfallet av försöksanordningen. Följden hade blivit, att varken de egentliga stiftsjägmästarbestyren eller arbetet med kronoskogarna kunnat av stiftsjägmästaren fullgöras på ett nöjaktigt sätt. Anhopningen av arbete för stiftsjägmästaren ökades med varje dag, varför snart fullständigt kaos vore att förvänta i hans arbetsförhållanden. En del pastorat hade icke fått sina utsyningar verkställda i rätt tid, varför det eventuellt kunde förväntas krav om ersättning för åsamkade förluster vid försäljningen. Det gällande systemet kunde även få en ödesdiger inverkan på Gotlands ved- och virkesförsörjning under rådande kristid.

Även domänstyrelsen har gjort framställningar om skiljande av kronoskogarnas förvaltning från den ecklesiastiska skogsförvaltningen.

I skrivelse den 11 december 1939 har domänstyrelsen sålunda framhållit, att anordningen, enligt vad erfarenheten givit vid handen, icke varit lämplig, samt hemställt, att vårdn och förvaltningen av domänverkets ifrågavarande skogar åter måtte få handhavas av domänverkets personal. Sedermera har domänstyrelsen i skrivelse den 4 juni 1940 — under åberopande att styrelsen nödgats från och med den 1 januari 1940 förordna en jägmästare såsom biträde vid förvaltningen av ifrågavarande kronoskogar samt att domänverket följaktligen finge vidkännas betydande kostnader för förvaltningen — hemställt om befrielse från och med år 1940 från skyldigheten att till kyrkofonden erlagga det förutnämnda beloppet av 5,000 kronor.

Stiftsnämnden, som yttrat sig över domänstyrelsens framställning, har förklarat sig anse, att kostnaderna för den befattning, som stiftsjägmästaren ägnade kronoskogarnas förvaltning, skäligen kunde uppskattas till 1,200 kronor för helt år, motsvarande ersättning för i runt tal 40 arbetsdagar, vartill borde läggas 600 kronor såsom ersättning för expeditionslokaler, expenser och dylikt. Ersättningen borde därför från och med

den 1 januari 1940 bestämmas till 1,800 kronor för helt år, vilket belopp borde erläggas från domänfonden, räknat från och med den 1 januari 1940, så länge nuvarande förhållanden bestode.

D o m ä n s t y r e l s e n har i anledning härav förklarat sig beredd att ersätta de kostnader, som stiftsnämnden måst vidkännas för förvaltningen av domänfondens skogar. Stiftsnämndens uppskattning av stiftsjägmästarens befattning med dessa skogar till 40 arbetsdagar för år syntes dock rätt överdriven.

A l l m ä n n a l ö n e n ä m n d e n har anfört, att nämnden icke hade något att erinra mot att stiftsjägmästaren i Visby, därest denne befriades från revirförvaltarbestyren i fråga om kronoskogarna, uppfördes på ordinarie stat. Vad själva lönegradsplaceringen anginge, syntes det lönenämnden uppenbart, att den ifrågavarande tjänsten med avseende å göromålets omfattning komme att intaga en särställning i förhållande till stiftsjägmästartjänsterna å fastlandet. I sådant hänseende ville lönenämnden erinra om att, enligt vad som framginge av 1937 års sakkunnigförslag, för de sju stift, där stiftsjägmästaren dittills ensam, utan biträde av stadigvarande anställd, skogligt utbildad befattningshavare, fullgjort de tjänsten åvilande arbetsuppgifterna, medeltalet kyrkliga skogar uppgått till 212 och dessas genomsnittliga areal produktiv skogsmark till 13,852 hektar. För Gotland hade motsvarande siffror utgjort 53 och 4,960. De anförda förhållandena borde enligt lönenämndens mening föranleda, att stiftsjägmästartjänsten i Visby efter fränskiljandet av bestyret med kronodomänerna erhöle något lägre löneställning än övriga stiftsjägmästare. Lönenämnden ville för sin del förorda, att befattningen hänfördes till lönegraden A 26. Lönenämnden erinrade, att inom vissa andra förvaltningsgrenar befattningshavare i Gotlands län hänförts till lägre lönegrad än motsvarande befattningshavare inom fastlandslänen. Enahanda vore förhållandet i fråga om stiftssekreterarbefattningarna.

S t a t s k o n t o r e t har framhållit, att ämbetsverket saknade möjligheter att med stöd av föreliggande uppgifter utröna, varför stiftsjägmästaren icke medhunnit förvaltningsbestyret med kronoskogarna å Gotland och Gotska Sandön under kalenderåret 1939. Ämbetsverket ville emellertid fästa uppmärksamheten vid att i ärendet icke lämnats några upplysningar om vilka åtgärder, som vidtagits för att från stiftsjägmästaren avlasta honom icke författningsenligt i tjänsten åvilande arbetsuppgifter. Hade i detta avseende icke något åtgjorts i samband med omorganisatiomens ikraftträdande den 1 januari 1939, torde — då stiftsjägmästaren uppgivits tidigare ha haft praktiskt taget full sysselsättning såsom vid heltidstjänst — vara självfallet, att han icke kunnat medhinna bestyret jämväl med kronoskogarna. Statskontoret erinrade, att — såvitt framginge av en vid propositionen 1938: 225 fogad bilaga — inom Visby stift i förhållande till Strängnäs stift, det minsta av fastlandsstiften, den produktiva skogsmarkens areal vore mindre än hälften, antalet fastigheter — om man räknade med det av stiftsjägmästaren angivna — omkring hälften samt antalet diarieförda ärenden mindre än tredjedelen. Härtill komme, att de årliga avverkningarna på de ecklesiastiska skogarna å Gotland utgjorde allenast mellan cirka en femtedel och en tredjedel av avverkningarna å ett enmansrevir inom domänverket. Även om tillbörlig hänsyn toges till stiftsjägmästarens merarbete på grund av de svårförnygrade skogarna, kunde statskontoret med hänsyn till vad sålunda förekommit icke undgå att finna anmärkningsvärt, att det visat sig omöjligt att få till stånd en överens-

kommelse om skäligen fördelning av stiftsjägmästarens tjänstgöringsskyldighet mellan stiftsnämnden och domänverket. En sådan överenskommelse borde i betraktande av de anförda sifferuppgifterna kunna åstadkommas vid en rationell skötsel av de på stiftsjägmästaren i tjänsten ankommande göromålen. I varje fall ansågo sig statskontoret icke kunna på föreliggande uppgifter tillstyrka ett frångående av det av 1938 års riksdag beslutade sammanförandet av krono- och ecklesiastiska skogarna å Gotland till en förvaltningsenhet.

Därest emellertid Kungl. Maj:t skulle finna skäl föreligga för ett bifall till framställningen om befrielse för stiftsjägmästaren i Visby från bestyret med kronoskogarna å Gotland och Gotska Sandön, uppkomme spörsmålet om avlöningsförmånerna å stiftsjägmästarebefattningen. I detta avseende torde till en början vara uppenbart, att en inplacering av stiftsjägmästare-tjänsten i lönegrad (vare sig å ordinarie eller extra ordinarie stat) icke kunde ifrågakomma, därest — såsom torde framgå av handlingarna i ärendet — de till tjänsten författningsenligt hörande göromålen icke beredde be-fattningens innehavare full sysselsättning. Ansåges stiftsjägmästaren böra erhålla en fastare anställning, syntes följaktligen en del mindre kvalificerade göromål böra åläggas honom såsom utfyllnad i hans tjänstgöring. För bedömande av den löneställning, som för sådan händelse borde tillkomma stiftsjägmästaren, torde erfordras närmare utredning beträffande arten och omfattningen av hans göromål. I varje fall syntes klart, att en inplacering av tjänsten i 27 lönegraden eller ens i den av lönenämnden föreslagna 26 lönegraden icke torde böra ifrågakomma.

Skulle en dylik anordning icke anses kunna genomföras, torde annan ut-väg icke stå till buds än en återgång till förhållandena före löneregleringen, i vilket fall stiftsjägmästaren skulle anställas utan heltidstjänstgöring med ett arvode, motsvarande exempelvis $\frac{3}{4}$ av den för stiftsjägmästare eljest utgående lönen.

Med anledning av vad lönenämnden och statskontoret sålunda yttrat rö-rande stiftsjägmästarens i Visby arbetsuppgifter och lönevillkor har s t i f t s n ä m n d e n anført, bland annat:

I såväl lönenämndens som statskontorets utlåtande återfunnes en fel-aktig uppgift, som stiftsnämnden tidigare haft anledning och tillfälle att rätta. I 1937 års utredning hade införts uppgiften, att de kyrkliga sko-garna i Visby stift skulle vara 53. Verkliga antalet vore 107. Av dessa vore 7 sammanlagda med närgränsande.

Lönenämnden hade framhållit, att enligt vad som framginge av sak-kunnigförslaget för de sju stift, där stiftsjägmästaren dittills ensam, utan biträde av stadigvarande anställd skogligt utbildad befattningshavare, full-gjort de tjänsten åvilande arbetsuppgifterna, medeltalet kyrkliga skogar uppginge till 212 och dessas genomsnittliga areal produktiv skogsmark till 13,852 hektar. För Gotland utgjorde motsvarande siffra 4,960. Denna jäm-förelse förlorade emellertid i betydelse, därigenom att stiftsjägmästaren i Visby stift ej hade samma arbetsuppgifter som stiftsjägmästarna i de övriga ifrågavarande stiften. Skillnaden i arbetsuppgift innehölls i Kungl. Maj:ts brev den 13 december 1935, enligt vilket all utsyning å skogarna till löne-boställena i Visby stift skulle med undantag för viss avverkning av mindre omfattning verkställas av stiftsjägmästaren. Utsyningen vore det väsent-liga i hans arbete. Stiftsjägmästaren i de andra ifrågavarande stiften torde ej alls eller endast i mindre omfattning syssla med utsyning. Övannämnda brev syntes icke vid behandlingen av förevarande fråga blivit tillräckligt

uppmärksammat. Till skillnad från lönenämnden hade statskontoret kraftigt framhållit, att stiftsjägmästaren i Visby stift påtagit sig uppgifter som icke författningsenligt i tjänsten åvilade honom. Riktigheten i detta påstående hade av stiftsnämnden bestritts. Några åtgärder kunde därför ej heller av stiftsnämnden ha vidtagits för att från stiftsjägmästaren avlasta honom icke författningsenligt i tjänsten åvilande arbetsuppgifter.

Statskontoret hade gjort en jämförelse mellan de årliga avverkningarna på de ecklesiastika skogarna å Gotland och avverkningarna å ett enmansrevir inom domänverket. En sådan jämförelse vore enligt stiftsnämndens uppfattning av föga värde, då arbetsuppgifterna i de båda fallen vore så väsensskilda.

Statskontoret hade efterlyst en närmare utredning beträffande arten och omfattningen av stiftsjägmästarens göromål. Av en av stiftsjägmästaren verkställd utredning framginge, att denne hela året hade sysselsättning med stiftsjägmästargöromålen. För de olika arbetsuppgifterna åtginge ungefärligen det antal dagar, som nedanstående tablå utvisade:

Utsyningsarbete i enlighet med Kungl. Maj:ts brev den 13 december 1935 (fält- och expeditionsarbete samt meddelande av råd och anvisningar rörande skogsskötseln å pastoratsskogarna)	150 dagar
Besiktning för normalavkastningsuppskattning samt granskning av skogshushållningsplaner å marken	7 »
Upprättande av skogsdikningsplaner (fält- och expeditionsarbete)	25 »
Förrättningar i anledning av markförsäljningar	5 »
Tillsyn av Atlingbo allmänna kyrkohemman	3 »
Diverse förrättningar	15 »
Sammanträden i stiftsnämnden	10 »
Expeditionsarbete i övrigt	65 »
Semesterledighet	20 »
	<hr/>
	Summa 300 dagar.

Av tablån framginge, att årets samtliga cirka 300 arbetsdagar vore utnyttjade samt att cirka hälften av stiftsjägmästaren tillkommande semesterdagar ej kunnat uttagas.

Stiftsnämnden ville livligt bestrida statskontorets yrkande, att sammanförandet av krono- och de ecklesiastika skogarna å Gotland skulle bestå.

Vad beträffade stiftsjägmästarens lönevillkor, yrkade stiftsnämnden fortfarande, att han måtte placeras i lönegraden A 27. Lönenämnden hade som ett slags motiv för lägre lönegradsplacering anfört, att vissa andra befattningshavare på Gotland hänförts till lägre lönegrad än motsvarande befattningshavare på fastlandet. Detta argument vore enligt stiftsnämndens mening icke hållbart. Det förhållande, att en dylik princip hittills blivit följd av statsmakterna, hade varit en bidragande anledning till den på Gotland utbredda irriterade känslan, att Gotland vore en provins, som vore sämre ställd än övriga delar i riket. Denna lönesättning måste verka så, att tjänsteposter på Gotland betraktades som passageplatser, med täta ombyten, eller såsom tjänster för lägre kvalificerade sökande. Det syntes stiftsnämnden orådligt att bibehålla en lönesättning som icke svarade mot allmän känsla av rättvisa. Så mycket mindre skäl föreläge att — såsom man här syntes göra — motivera en ny orättvisa med redan tidigare begångna.

Stiftsnämnden medräknade möjligheten, att de förslag, som framkommit, och de beslut, som fattats, om stiftsjägmästarens i Visby placering i sämre löneställning än andra stiftsjägmästare till någon del kunde vara baserade på tanken, att det honom ålagda utsyningsarbetet skulle vara ett göromål av enklare art och av mindre vikt. Enligt stiftsnämndens förmenande vore utsyningsförfarandet istället det väsentliga i skogsskötseln och det till vilket alla andra åtgärder ytterst syftade. Enkannerligen vore detta fallet med de gotländska skogarna på grund av deras beskaffenhet att vara svår-förnygrade. Det kunde därför icke anses befogat att placera stiftsjägmästaren i Visby stift i lägre lönegrad på grund av att hans tjänstgöring skulle vara mindre kvalificerad.

När statskontoret icke ens biträdde lönenämndens förslag att placera stiftsjägmästaren i lönegraden A 26, utan för honom föresloge ännu sämre ställning och eventuellt endast ville tillerkänna honom avlöning för $\frac{3}{4}$ av tjänstetiden, utan hänsyn till att han bland annat genom det honom ålagda utsyningsarbetet hade fullt arbete under hela tjänstetiden, måste detta kännas som en direkt orättvisa.

Statskontoret har yttrat, att vad stiftsnämnden nu anfört icke föranledde statskontoret att frångå sin tidigare i ärendet uttalade uppfattning.

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Domkapitlet i Göteborg har ifrågasatt en höjning av anslagsmedlen till ersättning till sakkunniga för biträde vid syn av stiftsnämnd m. m. med 300 kronor, enär gottgörelse för utredning samt resekostnads- och traktamentsersättning, som avses i 4 kap. 5 § kungörelsen 1935:19 (nuvarande lydelse 1940:734), skall utgå ur denna anslagspost.

Till en början får jag erinra om ett i 1939 års åttonde huvudtitel (sid. 60) framlagt förslag, enligt vilket vid sidan av de till domkapitelsledamöter utgående arvodesbeloppen ersättning i viss utsträckning skulle medgivas för vad statstjänsteman visade sig ha avstått av sin lön under tjänstledighet för fullgörande av uppdrag såsom domkapitelsledamot. Fråga, huruvida ersättning för mistade löneförmåner eljest skulle utgå till domkapitelsledamot, borde prövas och avgöras av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. Ersättningsbeloppet borde bestämmas till hälften av vad vederbörande visat sig ha avstått av sin lön under dylik ledighet. Riksdagen erinrade i anledning härav (skrivelsen nr 8, sid. 13), att spörsmål av enahanda art även kunde uppkomma på andra områden av statsförvaltningen, varför det syntes riksdagen välbetänt, att den föreliggande frågan bleve föremål för övervägande i ett vidare sammanhang. I avbidan härför godtog riksdagen de föreslagna ersättningsgrunderna för budgetåret 1939/40.

Allmänna lönenämnden konstaterade i avgivet yttrande med anledning av riksdagens uttalande, att några enhetliga grunder icke tillämpades i fråga om ersättning för offentliga uppdrag. Det kunde vid sådant förhållande enligt lönenämndens mening knappast anses ändamålsenligt att söka genomföra några enhetliga grunder i fråga om ersättning för mistade löne-

förmåner vid ledighet för fullgörande av offentliga uppdrag. Generella föreskrifter om gottgörelse för sådana löneförmåner borde icke genomföras utan en översyn av grunderna för själva ersättningen vid dylika uppdrag. Då det emellertid knappast vore lämpligt att under rådande statsfinansiella förhållanden genomföra ändringar i nu berörda hänseenden, vilka måhända skulle kunna medföra ökade anslagsbehov, ansåge lönenämnden, att för närvarande några ytterligare åtgärder i ämnet icke borde vidtagas.

I 1940 års åttonde huvudtitel (sid. 46) förklarade jag mig dela nämndens uppfattning och ifrågasatte därför ingen ändring beträffande grunderna för ersättning åt domkapitelsledamöter för mistade löneförmåner. Den förutnämnda provisoriska regleringen borde alltså äga bestånd tills vidare. Riksdagen (skrivelsen nr 8, sid. 8) framställde icke någon erinran häremot. Riksdagen ifrågasatte emellertid, huruvida icke en allmän översyn av arvoden till domkapitelsledamöterna borde vidtagas, särskilt med hänsyn till att arvode med enahanda belopp utginge till ledamot vare sig föredragningskyldighet i mera avsevärd omfattning ålagts honom eller icke. Det borde ankomma på Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga det förslag till ändrade ersättningsgrunder i förevarande avseende, vartill en närmare omprövning av frågan kunde giva anledning.

I fråga om ersättning åt domkapitelsledamöter stå sålunda två spörsmål på dagordningen, nämligen frågan om storleken av det för själva uppdraget bestämda arvodet samt frågan om ersättning för mistade löneförmåner. Av skäl som lönenämnden anfört torde dessa två spörsmål böra bringas till en lösning samtidigt, varvid förhållandena inom andra statliga verksamhetsgrenar böra beaktas. Då den allmänna översyn på detta område, som ansetts påkallad, emellertid såsom lönenämnden framhållit icke lärer böra igångsättas under nu rådande förhållanden, torde även spörsmålen om domkapitelsledamöternas arvoden och ersättningar böra tills vidare få vila i avvaktan på en sådan allmän översyn. Jag ifrågasätter sålunda efter samråd i de nu angivna hänseendena med chefen för finansdepartementet icke några ändringar härutinnan för nästa budgetår.

Jag övergår härefter till domkapitlens och stiftsnämndernas anslagsökanden för budgetåret 1941/42.

Enligt det föregående ansvarar från och med den 1 januari 1939 stiftsjägmästaren i Visby, förutom för de honom i denna egenskap åvilande förvaltningsuppgifterna, jämväl för vården och förvaltningen av de domänverket underställda kronoskogarna på Gotland och Gotska Sandön. Enligt domänstyrelsens och stiftsnämndens mening har denna anordning, som i avbidan på närmare erfarenheter erhållit endast provisorisk karaktär, icke visat sig tillfredsställande. Dessa myndigheter anse därför, att de ifrågasvarande kronoskogarna och ecklesiastiska skogarna icke böra i fortsättningen vara sammanförda till en gemensam förvaltningsenhet. Statskon-

toret däremot har icke funnit sig kunna på grundval av den nu föreliggande utredningen tillstyrka en återgång till den tidigare gällande ordningen. För egen del har jag med hänsyn till den inställning till den hittillsvarande försöksorganisationens fortsatta bestånd, varåt de för verksamheten närmast ansvariga myndigheterna givit uttryck, icke kunnat undgå att konstatera, att praktiska förutsättningar för ett samarbete i detta fall mellan de två skilda förvaltningsgrenarna för närvarande icke föreligga. Jag vill därför icke motsätta mig en reglering i anslutning till dessa myndigheters förslag av de med stiftsjägmästarebefattningen i Visby förenade tjänsteäliggandena. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser i ämnet samt att i samband därmed besluta angående storleken av det belopp, som efter den 1 januari 1940 bör tillföras kyrkofonden såsom ersättning för stiftsjägmästarens befattning med domänfondens skogar.

Innan den nuvarande försöksanordningen genomfördes, hade stiftsjägmästaren i Visby icke heltidstjänstgöring. Han åtnjöt samma löneförmåner och rättigheter i övrigt som heltidstjänstgörande stiftsjägmästare, med iakttagande dock att avlöningen icke fick överstiga $\frac{3}{4}$ av den för heltidstjänstgörande stiftsjägmästare bestämda (avlöning enligt 26 lönegraden i den löneplan B, som fanns intagen i 1921 års numera upphävda avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen). I samband med försöksanordningens genomförande hänfördes stiftsjägmästartjänsten i Visby i likhet med de övriga motsvarande tjänsterna till 27 lönegraden, varvid dock befattningen med hänsyn till anordningens försökskaraktär anordnades såsom icke-ordinarie. Den förstärkning av jägmästarpersonalen, som enligt det föregående från och med den 1 januari 1940 genom domänstyrelsens beslut kommit till stånd, är enligt vad jag inhämtat av tillfällig karaktär och innebär alltså icke någon för längre tid bestående utökning av den för vården av de ifrågakvarande skogarna erforderliga jägmästarpersonalen. Även om det oaktat vissa skäl kunna tala för lämpligheten av att tills vidare, även efter en slutlig reglering av de med stiftsjägmästarebefattningen förenade göromålen, bibehålla denna som extra ordinarie i avbidan på närmare erfarenhet rörande omfattningen av dessa göromål, vill jag dock icke motsätta mig förslaget att befattningen uppföres på ordinarie stat. Samma skäl som ansetts tala för stiftssekreterartjänstens i Visby placering i 24 lönegraden i stället för 27 lönegraden såsom flertalet övriga stiftssekreterartjänster synas mig motivera en motsvarande differentiering för stiftsjägmästartjänsten därstädes. Jag föreslår sålunda, att denna befattning hänföres till lönegraden A 24. Om den nuvarande innehavaren av den extra ordinarie tjänsten så önskar, torde han böra av Kungl. Maj:t utan tjänstens ledigförklarande utses till innehavare av den ordinarie tjänsten. Med tillämpning av bestämmelserna i 8 § 3 mom.

civila avlöningsreglementet torde Kungl. Maj:t i så fall äga meddela beslut om rätt för befattningshavaren att åtnjuta lön enligt högre löneklass än den för honom eljest gällande. Jag har övervägt, huruvida han bör härutöver erhålla kompensation för den löneminskning, som kan komma att uppstå. Då den hittillsvarande högre löneställningen varit av tillfällig natur och grundad på förutsättningar, som vid bifall till mitt förslag icke längre föreligga, bör vid bedömandet av frågan om lönekompensation hänsyn tagas icke till den avlöning, befattningshavaren nu åtnjuter, utan till den avlöning, som kom honom till del före försöksanordningens genomförande. Då mitt förslag erbjuder en gynnsammare löneställning än den, som före försöksanordningens genomförande var bestämd, har jag icke ansett mig böra ifrågasätta särskild lönekompensation utöver den, som kan tillkomma honom vid tillämpning av nyssnämnda bestämmelser i civila avlöningsreglementet.

Framställningarna från domkapitlet i Visby om höjda arvoden för domkapitlets ledamöter och om ändrad löneställning för stiftssekreteraren kan jag ej nu tillstyrka. Jag vill tillägga, att frågan om storleken av domkapitelsledamöternas arvoden lämpligen bör prövas i samband med den allmänna översyn, som enligt vad förut sagts bör vid lämplig tidpunkt företagas.

De enligt det föregående framställda förslagen om ytterligare anslag till avlöningar till icke-ordinarie personal torde få tillgodoses i den mån så kan ske inom ramen av de anslagsmedel, som i det följande beräknas erforderliga till avlöningar till icke-ordinarie personal. Det av domkapitlet i Stockholm gjorda yrkandet torde böra beaktas vid fördelningen av de anslagsmedel, som för sistnämnda ändamål ställas till förfogande.

Med den av domkapitlet i Göteborg ifrågasatta höjningen av anslagsposten ersättning till sakkunniga för biträde vid syn av stiftsnämnd m. m., nu förslagsvis 5,000 kronor, synes mig böra anstå till dess närmare erfarenhet vunnits angående det ökade anslagsbehovet.

Jag ifrågasätter sålunda inga andra ändringar i avlöningsstaten än sådana, som föranledas av dels förslaget om stiftsjägmästartjänstens i Visby förändring till ordinarie befattning, dels ock de nya grunderna för beräkning av avlöningsanslag. Beträffande beräkningarna i detalj av den avlöningsstat, om vars godkännande Kungl. Maj:t enligt det följande torde böra göra framställning, hänvisas till handlingarna i ärendet. Anmärkas må, att jag vid anslagsberäkningarna utgått från att de vid domkapitlen anställda tjänstemännen i regel icke förordnas att vikariera på högre tjänster. Undantag härifrån förutsattes dock vad beträffar vikariat på stiftssekreterarbefattningarna. Jag vill erinra, att anslagsmedlen till avlöningar till icke-ordinarie domkapitelspersonal för innevarande budgetår beräknats i överkant på grund av ovissheten om utfallet av en för innevarande budgetår företagen omräkning av dessa medel (jfr 1940 års åttonde

huvudtitel, sid. 46). Då närmare erfarenhet i detta hänseende ännu ej vunnits, har jag vid anslagsberäkningarna även för nästa budgetår räknat med samma marginal och förutsätter, att de överskjutande anslagsmedlen skola liksom innevarande budgetår stå till Kungl. Maj:ts disposition för användning vid förefallande behov.

Med beaktande av vad sålunda anförts beräknar jag anslaget för nästa budgetår till 298,500 kronor, vilket innebär en anslagshöjning med 17,700 kronor.

2. Förslagsanslaget till Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader.

Ur detta anslag, som nu är uppfört med 66,000 kronor, bestridas reseersättningar, expenser, utgifter för publikationstryck och hyresersättningar. Kyrkofonden bestrider hälften av de beräknade sammanlagda expenskostnaderna vid samtliga domkapitel utom Stockholms och hälften av en nu utgående hyresersättning av 4,000 kronor till Uppsala domkyrka samt hela kostnaden för reseersättningar m. m. vid stiftsnämnderna och hyror för tjänstelokaler åt stiftsjägmästarna i Uppsala, Västerås och Visby. Bidraget utgör nu 110,900 kronor. Anslaget disponeras jämlikt en på sid. 388 f. i statsliggaren införd omkostnadsstat, vilken slutar på ett belopp av 65,240 kronor.

Av domkapitlens och stiftsnämndernas anslagsäskanden för budgetåret 1941/42 inhämtas följande:

R e s e e r s ä t t n i n g a r f ö r d o m k a p i t l e n. Höjningar ha begärts av domkapitlen i *Linköping, Västerås, Göteborg, Karlstad, Luleå* och *Visby* med tillhoppa 3,070 kronor. Å andra sidan har domkapitlet i *Strängnäs* föreslagit en sänkning med 200 kronor.

B r ä n s l e , l y s e o c h v a t t e n. Domkapitlen i *Skara, Strängnäs, Karlstad, Härnösand* och *Stockholm* ha hemställt, att denna anslagspost måtte höjas med respektive 300, 1,000, 700, 500 och 200 kronor eller tillhoppa 2,700 kronor.

Ö v r i g a e x p e n s e r. Höjningar ha begärts av domkapitlen i *Uppsala, Linköping, Karlstad, Visby* och *Stockholm* med respektive 400, 300, 1,180, 100 och 100 kronor eller tillhoppa 2,080 kronor. Till stöd härför ha åberopats ökade städningskostnader, utvidgade lokaler, införande av telefonväxel, ökade materielpriser m. m.

P u b l i k a t i o n s t r y c k. Höjningar ha begärts av domkapitlen i *Linköping, Strängnäs, Lund* och *Karlstad* med respektive 200, 200, 50 och 125 kronor. Domkapitlet i *Härnösand* har, med hänsyn till att 150 kronor av det belopp, som ställts till domkapitlets förfogande för budgetåret 1940/41, utgjorde en tillfällig höjning, föreslagit en sänkning av anslagsposten med samma belopp.

Reseersättningar m. m. för stiftsnämnderna. Domkapitlet i Visby har hemställt om höjning med 300 kronor.

Departementschefen.

Såsom av handlingarna i ärendet framgår, har förslag framställts, att den skogligen personalen hos stiftsnämnderna måtte erhålla ersättning för vissa av krisläget betingade kostnader för tjänsteresor i egen automobil m. m. Då denna fråga torde komma att i ett vidare sammanhang anmälas av chefen för finansdepartementet, anser jag mig icke böra här närmare ingå på densamma.

Med hänsyn till medelsätgången synes en höjning med förslagsvis 1,500 kronor av anslagsmedlen till reseersättningar för domkapitlen vara motiverad. De stigande bränslepriserna torde böra föranleda en uppräknings av anslagsmedlen till bränsle, lyse och vatten med 2,000 kronor. Vidare synes en mindre höjning av de förhållandevis knappt tillmätta anslagsmedlen till övriga expenser vara påkallad till följd av ökningen av utgifterna för städning m. m. Höjningen bör emellertid begränsas till 1,000 kronor. Någon höjning av anslagsposten till domkapitlens publikationstryck kan jag ej tillstyrka.

Under omkostnadsstaten torde även böra beräknas medel för bestridande av kostnader för sjukvård m. m., förslagsvis 3,500 kronor för domkapitlen och 500 kronor för stiftsnämnderna.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle utgiftsökningen för budgetåret 1941/42 utgöra $(1,500 + 2,000 + 1,000 + 3,500 + 500 =) 8,500$ kronor. Av detta belopp skola kostnaderna för expenser delas lika mellan staten och kyrkofonden. Till kostnaden för sjukvård m. m. torde fonden böra bidra med dels hälften av det för domkapitlen utom Stockholms domkapitel beräknade beloppet, dels ock hela det för stiftsnämnderna angivna beloppet. Då för sjukvård vid Stockholm domkapitel torde böra avses ett belopp av 100 kronor, bör sålunda kyrkofondens bidrag till omkostnaderna för domkapitlen och stiftsnämnderna bestämmas till $\frac{2,000 + 1,000 + 3,500 - 100}{2} + 500 = 3,700$ kronor och förevarande anslag därför höjas med endast $(8,500 - 3,700 =) 4,800$ kronor till $(65,240 + 4,800 =)$ i runt tal 70,000 kronor.

3. Hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1. besluta, att personalförteckningen för domkapitlen och stiftsnämnderna skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1941/42, i nedan angiven del hava följande ändrade lydelse:

II. Skoglig personal hos stiftsnämnderna.

Befattning.

Lönegrad.

Tjänstemän å ordinarie stat.

11 stiftsjägmästare	A 27
1 »	A 24
1 stiftsskogvaktare	A 9;

2. godkänna följande avlöningsstat för domkapitlen och stiftsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

Utgifter:

I. Kanslipersonal hos domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 297,700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> »	41,400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 143,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 66,100
	<u>Summa kronor 548,200</u>

II. Skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 122,300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:	
a. Grundbelopp	kronor 25,900
b. Ersättning till sak- kunniga för biträde vid syn av stifts- nämnd m. m., <i>för- slagsvis</i>	» 5,000
	» 30,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 34,300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 24,600
	<u>Summa kronor 212,100</u>

III. Sammanfattning.

I. Kanslipersonal hos domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.	kronor 548,200
II. Skoglig personal hos stiftsnämnderna m. m.	» 212,100
	<u>Summa kronor 760,300</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Bidrag från kyrkofonden	kronor 461,800
	<u>Nettoutgift kronor 298,500;</u>

3. till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 298,500;

4. till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 70,000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gösta Sandberg.